

Список використаних джерел

1. Білуха М., Зайцев Л. Функції фінансово-господарського контролю й аудиту у формуванні ринкових відносин // Бухгалтерський облік і аудит. — 1996. — № 9. — С. 8—9.
2. Бурцев В. В. Организация системы внутреннего контроля коммерческой организации. — М.: Экзамен, 2000. — 320 с.
3. Воронаев Ю. Н. Оценка внутреннего контроля // Бухгалтерский учет. — 1996. — № 2. — С. 43—46.
4. Бутинець Ф. Ф., Бардаш С. В., Малюга Н. М., Петренко М. І. Контроль і ревізія: Підручник. — Вид. 2-ге, доп. і перероб. — Житомир: ЖІТІ, 2000. — 512 с.
5. Дрозд І. К. Контроль економічних систем: Монографія. — К.: Імекс-ЛТД, 2004. — 312 с.
6. Калюга Є. В. Проблеми організації внутрішньогосподарського контролю за місцями виникнення витрат і центрами відповідальності // Вісник податкової служби України. — 2001. — № 17. — С. 31—36.
7. Нападовська Л. В. Внутрішньогосподарський контроль в ринковій економіці: Монографія. — Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2000. — 224 с.
8. Петрик О. Оцінка системи внутрішнього контролю підприємства в процесі незалежної аудиторської перевірки // Вісник податкової служби України. — 2003. — № 19. — С. 59—63.

І. Б. Садовська, канд. екон. наук, доцент
Луцький національний технічний університет

ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЛЯ ПОТРЕБ УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

Зазвичай підприємства формують облікову політику, як сукупність способів, прийомів і процедур, для складання фінансової звітності у відповідності до вимог Положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Практично фінансова звітність використовується для зовнішніх споживачів, яких цікавить інформація про фінансовий стан підприємства.

Розвиток економіки України і процеси становлення, що відбуваються в сільському господарстві однозначно підтверджують вагомість і перспективи росту великих (понад 3000 гектарів земельних угідь) агроформувань і об'єднань. Саме сіль-

ськогосподарська галузь є складною виробничою системою, характерним для якої є використання у процесі виробництва власної сировини в межах 30—60 % від загального обсягу виробленої продукції. Функції управління сільськогосподарськими виробничими системами є складними і потребують високого рівня організації обліково-аналітичного забезпечення. Необхідний для потреб управління інформаційний масив формує і передає система управлінського обліку. Якість, своєчасне представлення і достовірність інформації для управління залежить від рівня організації управлінського обліку на підприємстві.

Метою публікації є обґрунтування складових, які є основою управлінської облікової політики і базою для розробки принципів, способів і процедур для організації управлінського обліку сільськогосподарської діяльності.

Наказ про управлінську облікову політику може бути окремим завершеним документом підприємства, або розділом загального наказу. Незалежно від обраного із запропонованих варіантів при формуванні облікової політики вирішується основне завдання — досягти максимального поєднання серед великої кількості альтернативних методів відображення в бухгалтерському обліку господарських операцій і способів їх представлення у фінансовій, податковій, статистичній, управлінській та інших формах звітності, а в разі неможливості такого поєднання окреслити способи чіткого розмежування із виділенням окремих елементів.

Наказ про облікову політику є обов'язковим внутрішнім документом підприємств. Дослідження сільськогосподарських підприємств Волинської області показали, що лише 57 відсотків мають затверджений Наказ про облікову політику, проте, біля 30 відсотків підприємств такий документ самостійно не розробляли, а скористалися готовими проектами з періодичних видань без додаткових їх опрацювань з врахуванням галузевих, організаційних і технологічних особливостей.

Для впровадження належної системи управлінського обліку необхідна потужна інформаційна база, формування якої є дорогим задоволенням, не під силу сучасним сільськогосподарським підприємствам. Тому рекомендуємо формувати управлінську облікову політику в контексті принципів складання фінансової, податкової і статистичної звітності, але перевагу при цьому слід надавати оперативності отримання облікових даних, що є вагомим фактором в прийнятті управлінських рішень.

Для спрощення процесу формування управлінської облікової політики доцільно враховувати такі її складові:

- виділення центрів витрат і відповідальності (в окремих підприємствах кількість і склад їх буде залежати від галузевого спрямування і технології виробничих процесів);
- вибір оптимальних оцінок і методів калькулювання;
- обґрунтування прийомів оперативного контролю;
- визначення основних і додаткових видів продукції, робіт і послуг, а також їх використання для реалізації чи для власного споживання;
- порядок документування і передачі оперативно-технічних даних для щоденного операційного контролю та прийняття управлінських рішень;
- розробка системи показників граничних відхилень від нормативних завдань, їх оцінки і альтернативних методів усунення;
- методи розробки гнучких операційних бюджетів;
- розробка і затвердження графіку документообігу і системи управлінської звітності (перелік форм, набір і порядок розрахунку показників, періодичність складання і подання, виконавці тощо);
- порядок ув'язки показників управлінської, фінансової, податкової, статистичної та інших форм сільськогосподарської звітності;
- вибір системи рахунків для управлінського обліку;
- методи оцінки рівня використання виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств (землі, природно-кліматичних умов, трудових ресурсів, забезпечення матеріальними ресурсами власного виробництва);
- організація праці фахівців і учасників процесу управлінського обліку;
- побудова структурної моделі взаємозв'язків відділу управлінського обліку з іншими структурними підрозділами підприємства.

Запропоновані вище складові управлінської облікової політики не є вичерпними. Проте, використання їх в сукупності при складному і відповідальному процесі формування облікової політики сільськогосподарських підприємств однозначно сприятиме покращенню управління виробничими процесами, зменшить втрати і прорахунки в ціноутворенні та підвищить значимість галузі.